

Komission lausuma rikosten ennalta estämiseen, tutkimiseen, paljastamiseen ja rikoksia koskeviin syytetoimiin liittyvien henkilötietojen suojaa koskevasta EU:n ja Yhdysvaltojen sopimuksesta ("puitesopimus")

Komissio muistuttaa, ettei puitesopimus muodosta oikeusperustaa EU:n ja Yhdysvaltain väliselle henkilötietojen siirrolle rikosten, esimerkiksi terrorismin, torjuntaa, tutkimista, selvittämistä ja syytteesenpanoa varten (ks. sopimuksen 1 artiklan 3 kohta). Sopimuksella pyritään ennemminkin tarjoamaan direktiivin 2016/680 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja asianmukaisia suoja-toimia yhdessä siirtoihin sovellettavan oikeusperustan kanssa ja sopimuksen 5 artiklassa vahvistetuun edellytykseen. Sen sijaan sopimus ei anna yleisvaltuutusta tietojen siirroille. Lisäksi sopimuksen nojalla kansallisilla tietosuojaviranomaisilla on sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien kansainvälisten siirtojen osalta edelleen niille EU:n lainsäädännössä annettu täysi valvontavalta.

Parlamentti esitti 12. maaliskuuta 2014 antamassaan päätöslauselmassa (2013/2188(INI)), että olisi säädettävä EU:n kansalaisia koskevista "tehokkaista ja täytäntöönpanokelpoisista [...] muutoksenhakukeinoista Yhdysvalloissa" ja että olisi asetettava "EU:n kansalaisten oikeudet yhdenvertaiseen asemaan Yhdysvaltain kansalaisten oikeuksiin nähden". Komissio toteaa, että puitesopimuksen 19 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan tämän mukaisesti EU:n kansalaisille oikeussuojakeinot. Yhdysvaltain kongressi on jo hyväksynyt tätä varten asiaa koskevan lain (Judicial Redress Act). Tämä on tärkeä askel täytäntöönpanoprosessissa. Komissio odottaa neuvotteluissa saamiensa takeiden perusteella, että sekä "soveltamisalaan kuuluvan maan" (covered country) asemassa olevassa EU:ssa että Yhdysvaltain virastossa, joka käsittelee sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia tietoja "nimettynä liittovaltion virastona tai sen yksikkönä" (designated federal agency or component) tehdään kaikki kyseisen lain mukaiset nimitykset, ja että kaikki sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat tiedonsiirrot kuuluvat lain piiriin. Komissio vahvistaa, että tämä koskee myös siirtoja, jotka on tehty EU:n ja Yhdysvaltain välisen matkustajarekisteritietoja (PRN) koskevan sopimuksen perusteella ja terrorismin rahoituksen jäljittämishjelmaa varten tapahtuvaa rahaliikenteen sanomanvälitystietojen käsittelyä ja siirtämistä Euroopan unionista Yhdysvaltoihin koskevan EU:n ja Yhdysvaltain välisen sopimuksen (TFTP-sopimus) perusteella (ks. sopimuksen 3 artiklan 1 kohta yhdessä sopimuksen johdannon neljännen kappaleen kanssa), ja että eri tietokokonaisuuksia ei voi vapauttaa Judicial Redress Act -laissa annetuista oikeussuojakeinoista. Komissio katsoo, että vain näin varmistetaan sopimuksen 19 artiklan 1 kohdan täysimääräinen täytäntöönpano sopimuksen 5 artiklan 2 ja 3 kohdassa edellytetyllä tavalla.

Komissio katsoo, että puitesopimuksen 19 artiklan 1 kohta on sopimuksen olennainen määräys, joka on pantava täysimääräisesti täytäntöön erityisesti tarvittavien nimitysten kautta. Lisäksi kuten sopimuksen 23 artiklan 1 kohdassa määrätään, komissio kiinnittää yhteisessä uudelleentarkastelussa erityistä huomiota oikeudellista muutoksenhakua koskevan sopimuksen 19 artiklan tulokselliseen täytäntöönpanoon.

Sopimuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja lisäoikeussuojakeinoja eivät koske muita kuin EU-kansalaisia, mutta tämä ei vaikuta muihin Yhdysvaltain lainsäädännön mukaisiin olemassa oleviin oikeussuojakeinoihin, jotka ovat kenen tahansa yksityishenkilön ulottuvilla asuinpaikasta tai kansallisuudesta riippumatta (ks. sopimuksen 19 artiklan 3 kohta). Näitä ovat esimerkiksi hallinnollisia prosesseja koskeva laki (Administrative Procedure Act), sähköisen viestinnän tietosuojalaki (Electronic Communications Privacy Act) ja tiedonvapauslaki (Freedom of Information Act).